GELYKHEID, VRYHEID, BROEDERSCHAP.

A°. 1801. N°. 82

DE NIEUWE NEDERLANDSE HAAGSE COURANT.

Zaturdag den 23 Mey.

HET ZEVENDE JAAR DER BATAAFSCHE VRYHEID.

T U R K Y E N.

KONSTANTINOPEL, *den* 14 *April.* Het is bekend, dat het Ottomannisch ryk zedert eene groote eeuw zeer in magt gedaald is; maar het zal misschien leerzaam zyn te weten, hoe en door welke wegen dit ryk, het welk weleer zo magtig was, tot zynen tegenwoordigen staat van vernedering gedaald is. De *Porte* heeft niet alleen de vereischte kragt niet meer om haare uitgebreide staaten in rust te handhaven, maar nauwlyks heeft zy genoegzaame kennis om te weten, wat onder haar oog omgaat; en de berugte *Pasvan Oglu*, die haar zedert vyf Jaaren heeft doen beven, is voor haar een zo raadzelagtig als gedugt persoonaadje.

Voor omtrent honderd tien jaaren waren de grootste mogendheden van *Europa*, *Oostenryk*, *Polen*, *Rusland* en de republiek *Venetië* nog verpligt zig tegen het Ottomannisch ryk te vereenigen. Men heeft zedert verscheiden maalen opgemerkt, dat de verbindnissen tegen eenen staat aangegaan, deszelfs glory en magt te kennen gaven; maar die, welke in 1687 tegen *Turkye* gemaakt werd, kan als het grondbeginzel van deze trapswyze verzwakking beschouwd worden, welke ook aan verscheiden andere veranderingen moet toegeschreven worden, welken in het binnenste van het ryk ontstonden. Het einde van de zeventiende eeuw leerde de beschaafde volken van *Europa*, dat de konst en het gevolg in de ontwerpen en denkbeelden de magt en het getal overtreffen. Mustapha II. behaalde, wel is waar, in 1695, eene groote overwinning op de Duitschers by *Lugos*, een vlek in het comitaat van *Krachow* in *Hongaryë*, maar het was ook de laatste gloryryke overwinning der Ottomannische wapenen, en twee jaaren daarna had *Mustapha* de smert van zyne Janitzaaren door den Prins *Eugenius* by *Zentha*, een dorp van *Hongaryë* aan de *Teiss*, volkomen geslagen te zien. *Turkye*, verzwakt door deszelfs langdurige inspanning van kragten, werd door deze overwinning der Oostenrykers verschrikt. De *Porte* nam toevlugt tot de bemiddeling van *Holland* en *Engeland*, en sloot, in 1699, den vrede, of, liever, het bestand van *Carowitz*, met *Polen*, *Rusland*, *Oostenryk* en *Venetië*. *Mustapha* II. zelf door zo veele verwarringen afgemat, dagt alleen om zig aan de vreugde en vermaaken overtegeven, en gaf dus zynen opvolgeren een verlokkend voorbeeld, het welk voor den roem en het geluk des Turkschen ryks maar al te veel gevolgd is. Terwyl hy zig aan zyne vermaaken overgaf, maakten zyne onderdaanen eenen opstand, en hy was genoodzaakt zynen troon aan *Achmet* III. afftestaan, dien de oproerige volken voor heerscher begeerden. *Achmet* III. beging twee groote misslagen; de eerste was, dat hy zig met *Karel* XII. tegen *Rusland* verbond: de staaten, welken hy van deze mogendheid nam, vergoedden de zwakheid niet tot welke hy zig, door haar te bestryden, bragt. De tweede nog gewigtiger misslag was, dat hy zig in de onlusten van *Persië* mengde en troupen derwaard zond, terwyl de prins *Eugenius* overwinningen in *Europa* behaalde. *Achmet* was ongelukkig; hy werd derhalven onttroond, en *Mahmud* I., zyn neef, in 1730, op den troon gezet.

De regering van *Mahmud* word door de Europésche Turken als de tyd der gouden eeuw beschouwd. Hy deed den koophandel bloeyen, gelyk ook de konsten, voor zo veel zyn ryk er vatbaar voor was. Zyne legers waren gelukkig, hernamen *Servië* en *Belgrade*; maar hy wist zyne krygslieden niet te weren.

Het is inderdaad zedert 1730 dat de Turksche regering van grondbeginzels is veranderd en opgehouden heeft van militair te zyn. De Janitzaaren, die het grootste gedeelte van de Ottomannische magt uitmaakten, en thans zelfs nog op 100 duizend man belopen, hebben dit crediet verloren, hoe welk veel deed om by de Turken deze agting voor de krygslieden te onderhouden, zonder dewelken een veroverende staat zig niet kan handhaven. Geleerden, uhlema's hebben hunne plaats ingenomen, zy zyn de wetgevers, die aangemerkt worden, die zelfs eene onderscheiden klasse uitmaken by een volk, by het welk eertyds alle onderscheidingen voor de magt van den souverein zwigtten.

Deze souverein is zelfs niet meer het geen hy eertyds was. De Turken geven hem, wel is waar, nog de schoone naamen van *schaduwe Gods*, *God op aarde*, *broeder der Zon en Maan*, *opperheerscher van al de kroonen hier beneden*. Maar deze godheid is niets anders dan een verborgene God, in het diepste van zyn paleis verborgen. Hy durft niet meer aan het hoofd van zyne legers verschynen, en het is te vergeefsch, dat hy, zig met zyne magt bekledende, in de moskee van Eijub eenen sabel in plaats van eene kroon neemt.

Z W I T Z E R L A N D.

ZURICH, *den* 5 *Mey.* Vier kompagnien van het eerste bataillon Helvetische infantery van linie, welk zig in *Grauwbunderland* bevond, hebben bevél ontvangen, om zig zonder vertoef naar het Kanton *Sentis* te begeven, alwaar de gemoederen zeer verhit schynen te zyn. Den 26 April vreesde men eenige uitbersting in het kanton *Appenzel*. Den 27 moet er eene vergadering der gemeenten zyn geweest; doch men weet er den uitslag niet van. Deze volken eischen hunne oude constitutie weder.

DUITSCHLAND en aangrenzende Ryken.

NEDER-OOSTENRYK, *den* 7 *Mey.* Volgens berigten uit *Petersburg* heeft de Keizer *Alexander* I. vastlyk besloten, den oorlog tegen *Engeland* doortezetten, indien dit gedugt middel onvermydelyk mogt zyn, om er eenen behoorlyken vrede door te verkrygen, en worden de toebereidzels ter zee ook met allen yver voortgezet. Maar men wist stellig, dat de onderhandelingen over vrede in *Londen* reeds begonnen waren, van welken men den gunstigsten uitslag verwagtte.

WEENEN, *den* 9 *Mey.* De aartshertog *Karel* bevind zig by aanhoudenheid beter, geniet eene goede rust en zyn zenuwgestel is thans bedaard. Gister middag heeft de Prins voor het eerst het bed weder verlaten.

Voorleden Donderdag heeft haare Maj. de Keizerin voor het eerst na haare bevalling haaren uitgang gedaan. Des avonds was de intrede in den schouwburg gratis.

Volgens het geen lord *Minto* opgeeft zoude de kapitulatie van het Fransch leger in *Egypte* zeker zyn. Er waren niet meer dan 7000 Franschen en even zo veele soldaaten van het land. De Lord voegt er by, dat de kapitulatie zo spoedig geen plaats gehad zou hebben zonder den invloed van het Fransch leger, het welk overluid begeerde, om weder naar het vaderland te keren. Men verlangt met ongeduld naar de tydingen uit *Konstantinopel* van den 25 April, ten einde egte berigten te ontvangen.

Zedert de bezetting van *Hanover* door de Pruissische troupen hebben de fonctien van den Hanoverschen gezant aan ons hof ganschlyk opgehouden, en hy ontvangt geen depêches meer van zyne regering, welke ook van deze bezitneming geen de minste kennis aan den rykshofraad heeft gegeven.

AUGSBURG, *den* 12 *Mey.* Men heeft berigten uit *Stirie*, dat de 3 Zwitzersche regimenten *Bachmann*, *Salis* en *Watteville*, welken tot heden in Engelsche soldy zyn geweest, eene nieuwe verbindnis van 6 Jaaren hebben aangegaan. Zy zullen alleen in *Europa* dienen, daar onder begrepen de eilanden en kusten van de Middenlandsche zee, by gevolg ook *Egypte*. Deze troupen zullen zig binnen eenige dagen naar *Triest* begeven om ingescheept te worden, men denkt voor eerst naar *Multha*.

FRANKFORT, *den* 17 *Mey.* Men verzekert, dat tusschen de noordsche mogendheden en *Engeland* eene onderhandeling plaats heeft, en dat de laatstgemelde mogendheid aanbied de onzydigheid van de Zeemogendheden te erkennen, indien *Rusland* en *Pruissen* zig verbinden om de rust van het Noorden van *Duitschland* te verzekeren tegen allen vreemden aanval.

Zedert de bezetting van den regten oever des *Rhyns* door de Duitsche troupen laten de Franschen geen levensmiddelen door voeren. Te *Ments* kan niemand zonder paspoort naar den linken oever overkomen.

De Franschen hebben *Ehrenbreitstein* nog niet verlaten, wyl zy zeggen nog geen bevél daar toe te hebben ontvangen. De bevelhebber der Triersche troupen heeft om die reden eenen courier naar *Parys* gezonden.

GROOT-BRITTANIEN.

LONDEN, *den* 14 *Mey.* De eenige tegenstand, dien onze troupen by de bemagtiging der Deensche en Zweedsche eilanden ontmoet hebben en welke verdient aangemerkt te worden, is die, welken de Zweeden te *St. Martin* gedaan hebben, alwaar zy eene sterke magt schynen gehad te hebben, en zig dus dapperlyk hebben verdedigd. Het 64ste regiment infantery, en het 8ste Amerikaansche hebben zig door hunne dapperheid in den aanval en door hunne krysvugt byzonder doen uitmunten; de luit. kolonel *Pockenham* voerde het bevél over het laatste. Het eiland werd tot de kapitulatie genoodzaakt volgens het verslag van den generaal *Tregge* en den admiraal *Duckworth*; doch niet dan na de overwinning sterker betwist te hebben, dan men verwagt zou hebben. Men heeft het genoegen van te kunnen zeggen, dat ons verlies van geen groot belang is geweest.

De Prins van *Bouillon* zal het bevél over al de zeemagt te *Jersey* en daar omstreeks voeren.

FRANSCHE REPUBLIEK.

PARYS, *den* 18 *Mey.* De gezant der vereenigde Staaten van *Amerika*, die te *Havre* is aangekomen, is gelast om aan de Fransche regering de ratificatie van het vredestraktaat over te geven.

Men zegt, dat de heer *Livingston*, kanselier van *Newyork*, die de Fransche zaak zeer toegedaan is, tot minister der vereenigde Staaten by de Fransche republiek benoemd is.

Volgens berigten uit *Berlyn* maken verscheiden inwoners dier stad gereedheid, om eene reis naar *Frankryk* te doen. Onder dezelven bevinden zig de grootmeester van *Ortvitt* en de heer *Schack*, kapitein onder het regiment der gendarmen van de garde. De Koning, wien hy verlof tot het doen dezer reis verzogt, vergunde hem hetzelve met byvoeging, zegt men: „Ik wenschte wel, dat het my mogelyk ware, deze reis zelf te doen."

De heer *de la Grue*, minister van *Spanje* by den groothertog van *Toskane*, verwagt dien volgt te *Parys*; hy moet hem naar *Florence* verzellen.

BATAAFSCHE REPUBLIEK.

AMSTERDAM, *den* 21 *Mey.* Den 20 deezer zyn in Texel binnen gekomen W. Auld, van Baltimore; E. Elmwen, van Embden, en H. Hiddes, van Antwerpen, en in Zee gezeild W. Beerends, na Altena, en J. Classen, na Embden.

Den 19 deezer zyn in 't Vlie binnen gekomen G. Christoffers, van Morlaix; J. D. Pik, van Memelen J. Davids, van Hamburg.

Volgens bericht van Philadelphia van den 28 Maart, was op de Banken van Terreneuf verongelukt, het Amerikaansch Schip *Colombus*, Kapt. Skinings, van Philadelphia herw. gedestineerd, het Schip en de lading was weg; de Equipagie geborgen, doch niet te rug gekomen.

In een Engelsche Haven is opgebragt, het Schip van Kapt. Martens, van Bajonne naar Bremen moetende.

Bovengemelde Kapt. J. Davids, van Hamburg aan deeze Stad gearriveerd, bericht, dat hy den 18 deezer in de Mond van de Elve, in goede staat gepraaid heeft, Schipper W. F. Backer, van hier naar Hamburg gedestineerd.

J. C. TEN BOSCH, Boekverkoper te *Utrecht*, heeft Gedrukt en alom verzonden, Vierde Vervolg der CHRISTELYKE OVERDENKING en geschikt naar de tegenwoordigen toestand des *Vaderlands*, over 1 Korinth. 1 vers 21. *Nademaal in de Wysheid Gods, de Wereld God niet heeft gekend door de Wysheid, heeft het Gode behaagt, door de dwaasheid der Prediking, zalig te maken die gelooven*, en Phil. 3 vers 23. *Onze Wandel is in de Hemelen*, en 2 Petr. 2 vers 8, *deze rechtvaardige Man, woonende onder hen, heeft dag op dag zyne rechtvaardige ziel gekweld, door het zien en hooren hunner onrechtige Werken*, in gr. 8vo. à 12 st. Van de vier voorige Stukjes zyn nog eenige weinige *Exemplaren* te bekomen, en het laatste of 5de Vervolg is reeds op de Persse en waar meede dit uitmuntend Werkje zo zeer in deeze dagen geschikt *compleet* zal zyn.

*** „*Essais sur l'Histoire de LA REVOLUTION FRANÇOISE par une Societé d'AUTEURS LATINS. Edition, revuë sur les Originaux, in* 12. à 15 stuiv. — Dit belangryk Werkje is te bekomen te *Amsterdam* by ten Brink, van Vliet, Wed. Changuion en den Hengst &c. *Utrecht* Wild en Altheer; *Rotterdam* D. Vis &c. *Leyden* Honkoop; *Dordr.* van Braam en Blussé; *Delft* de Groot; *Gouda* Verblaauw; *'s Bosch* Palier; *Groningen* Dikema, Oomkens en Zuidema; *'s Hage* Leeuwestyn; Wynants, Thierry en Mensing en G. Bakhuizen en voorts in alle Steden.

*** HISTORISCH TAFEREEL der AGTIENDE EEUW. Gewis een allermerkwaardigst Tydvak; waar over men garne eenige bladen druks zal willen lezen. De zakelyke Beschryving zo van *ons eigen Land* als andere *Volken*; de *Beschaaving* en de *Rampen* des *Menschdoms*; de Verschriklyke *Verwoestingen* door het *Oorlog*; de *Verarming* veeler *Volken*; de daar door gemaakte *Staatsschulden* en *opeenstapeling van drukkende Lasten*; en de *Omwentelingen* veeler *Ryken* en *Staaten*; dit is de inhoud van dit *Werk*, dat gene de minste aanpryzing of opziering nodig heeft. De prys is 24 stuivers en by de Boekhandelaars G. T. VAN PADDENBURG en ZOON te *Utrecht*, en verder alom te bekomen.

*** BESPIEGELING en Aanleiding van Psalm 137, door J. VAN OS te 's Hage, word heden uitgegeven by N. CORNEL te Rotterdam en alom à 10 stuivers.

Te Amsterdam, by de Boekverkopers W. VAN VLIET en JOH. VAN DER HEY, is heden van de Pers gekomen en alom verzonden: GUMAL en LINA, eene Geschiedenis [illegible] vermaak der Jeugd; inzonderheid dienende om haar de eerste en voornaamste Grondwaarheden van den Godsdienst in te prenten, door KASPAR FRIEDRICH LOSSIUS, *naar den vierden druk uit het Hoogduitsch vertaald*; Eerste Deel, bevattende de Waarheden van den Natuurlyken Godsdienst. — Dit uitmuntend Werk, het welk uit drie Deelen bestaan zal, heeft, blykens den tytel, ten doel, om der Jeugd de voornaamste waarheden en pligten van den natuurlyken en geopenbaarden Godsdienst, [illegible] van het Kristendom in te prenten, en is geschreven in den smaak der Werkjes van den verdienstelyken *Salzmann* [illegible] onderhoudenden trant, die den leeslust gestadig meer en meer uitlokt, wordende alles voorgesteld by wyze van eene [illegible] Geschiedenis, waarin twee Heydensche Kinderen, *Gumal en Lina*, door een eerwaardig grysaart, van den grond af, in den Godsdienst, zo wel wat het leerstellige als geschiedkundige daarvan aangaat, worden onderwezen; zoo dat dit geschrift niet alleen voor Kinderen en jonge Lieden, maar ook voor Ouders, Opvoeders en [illegible], wat de manier van onderwys in het Kristendom betreft, tot een Handboek dienen kan, en ook als zodanig door onderscheiden bevoegde beoordelaars in ons Vaderland, waaronder Prof. *Ypey*, te Harderwyk, in een Brief aan een der Uitgevers, is aangeprezen geworden, ja zelfs door den Hoogleeraar *Iken*, te Steinfort-Bentheim, aan het Nederlandsch Zendeling-Genootschap ter bekeering der Heidenen, ten gebruike hunner Zendelingen by onkundige en onbeschaafde Volken, allersterkst is aangeprezen. De prys van dit Deel, met eene nieuwe Letter in 8vo. gedrukt en met een uitmuntend Plaatje voorzien, is *f* 1-12.

Te Newjork is gearriveerd, T. Ogelvie, en te St. Marten I. de Rhé, M. A. Potjewyt beide van hier.

Te Bourdeaux J. Lohman van Hamburg.

Te Newcastel C. Meyer, en te Leverpool J. Dancke van Bremen.

Te Bremen J. Hacker en T. Drury van Boston. J. Behrens van Bourdeaux; G. Gerts en Z. C. Zander van Londen, en C. Wieting van Leverpook.

Te Hamburg G. Iben en J. Remts, en op de Eems A. K. de Jong van hier.

Aan deze Stad zyn genadert, H. Addes, J. Addes van Hamburg en J. Demeke van Embden.

De Cours van de Wisfel is heden op Madrid 106 1 half a 107 41 3 vierde; Bilbao 106 a 41 3 vierde; Cadix 106 a 41 3 vierde; Sivilien 106 41 3 vierde; Lisbon 44 3 vierde; Porto 45; Venetien 85; Livorno 104; Genua 93 1 half; Parys 61 1 vierde a 5 zestiende; dito opzigt —; Bourdeaux op 1 Uso 61 1 agtste; dito op 2 Uso —; Hamburg vista 39 5 zestiende a 1 vierde; Hamburg 2 m 39; Breslauw 6 w dato —; Weenen 6 w dato 33 5 agtste. Bankgeld 92 1 zestiende a 92 p. Ct.

'S HAGE, *den* 22 *Mey.* Op gister is in de zittingen der beide *Kamers* van het Vertegenwoordigend Lighaam niets van eenig algemeen belang voorgevallen.

By besluit van het Uitvoerend Bewind van 9 Mey, is op verzoek demissie verleend aan de 1ste Lieut. van het Reg. Dragonders *J. Loth.*

By dat van 12 Mey zyn aangesteld: tot Capitein by het 2de Batt. 2de halve Brig. de Adjudant Majoor *A. F. Meyer*, in plaats van den geavanceerden Capitein *Arendsma.*

Tot Capit. by het 2de Batt. 6de halve Brig. de Adjudant-Majoor *P. J. van Loon*, in plaats van de op zyn verzoek gedemitteerde Capitein *P. van der Heyde.*

By dat van 13 Mey, tot 2de Lieut. by het 1ste Batt. 2de Regiment van Waldeck, den gewezen 2de Lieut. in Hessische dienst *F. E. Bode*, in plaats van den tot 1ste Lieut., geavanceerden 2de Lieut. *J. F. M. Schaper.*

Men verwagt heden het 4de regiment Fransche dragonders, het welk hier in bezetting zal blyven.

De heer *Murray*, minister der vereenigde Amerikaansche Staaten, is van hier vertrokken, om zig naar *Parys* te begeven en er de ratificatien uittewisselen van de laatstlyk gesloten conventie tusschen *Frankryk* en *Amerika.* Weinige weeken na het verrigten van zyne zending zal hy herwaard tot het waarnemen van zynen post terug keren.

Van ROME verneemt men, dat ingevolge van het aankomen van verscheiden couriers uit *Parys* eene congregatie van kardinaalen in tegenwoordigheid van den *Paus* is gehouden, in welke men over de geestlyke zaaken van *Frankryk* heeft gehandeld.

Van den *Meinstroom* meld men onder den 14 dezer, dat de Pruissische troupen in de staaten van *Frankenland* op den voet van vrede zyn gesteld.

P. VAN DER SCHLEY, J. DE BOSCH *Jeronz.*, B. DE BOSCH *Jeronz.*, J. YVER, C. S. ROOS en R. MEURS PRUISSENAAR, Makelaars, zullen op Woensdag den 10 Juny 1801, en volgende dag, ten Huize van C. S. ROOS, in het *Trippenhuis*, te Amsterdam, Verkopen: Een uitmuntend Kabinet SCHILDERYEN, van de voornaamste Nederlandsche Meesters, als, van *Asselyn*, *Bakhuizen*, *Berchem*, *Bega*, *Berkheyden*, *J. en A. Bosch*, *Brouwer*, *Aremberg*, *Cappelle*, *van der Does*, *Dubbels*, *Dusart*, *Everdingen*, *Flinck*, *Griffier*, *J. van Huyzum*, *A. de Heus*, *Hondekoeter*, *Hugtenburg*, *van der Heyden en A. van Velde*, *du Jardin*, *Koning*, *Lingelbach*, *Metzu*, *F. en W. Mieris*, *Delffche van der Meer Murant*, *Moucheron*, *van der Neer*, *A. van Ostade*, *van Os*, *Poelenburg*, *Pynacker*, *J. Ruysdaal*, *A. Ruysch*, *Saenredam*, *Saftleven*, *J. Steen*, *Stork*, *Troost*, *Uchterveld*, *A. en W. van de Velde*, *Verkolje*, *Verboom*, *Victor*, *G. B. en J. Wenix*, *Ph. Wouwerman*, *Wynands* en anderen, zedert veele Jaaren by een verzameld en nagelaten, door wylen den Kunstminnaar HERMAN TEN KATE, de Catalogus is by gemelde Makelaars te bekomen, mits betalende 2 stuiv.

*** „ *Op den* 10 *Juny* 1801, en volgende dagen, zullen *HONKOOP* en *MURRAY*, *Boekhandelaars* te Leyden, [ten Huize van „ laatstgemelde] verkoopen een zeer nette BIBLIOTHEEK, bestaande in eene uitmuntende *Collectie* van *Fransche*, *Engelsche* en „ *Nederduitsche* BOEKEN, in veele Wetenschappen, voornamelyk *Politique*, *Physique*, *Botanique*, *Histoire Naturelle*, *Antiquité*, *Peinture*, *Histoire*, *les meilleurs derniers Voyages* &c., zeer veele fraai gebonden; wyders eenige fraaije PRINTEN „ en TEKENINGEN, ook in *Lysten met glasen*; als mede eene uitmuntende en *zeer net geconserveerde Collectie van* NATUURKUNDIGE WERKTUIGEN, BOETZEERSELS, fraaije KASTEN en RARITEITEN: nagelaten door wylen den Heere „ *J. VAN DER MEER*, in leven *Rentmeester van het Capittel ten Hooglanden*, *Memorien en Getyde Goederen*, *te Leyden.* „ De Catalogus is alom te bekomen a 2 stuivers.

De *Boekverkopers* J. J. VAN DE SANDE en A. P. DE WINTER te *Middelburg* zullen den 29 *Juny* en 6 volgende dagen Verkopen: De nagelaten BIBLIOTHEEK van wylen de *Heer* G. DE WIND, in leven M.D. en *Anat. Chirurg.* & *Artis Obstetric.* PROFESSOR, bestaande deze BIBLIOTHEEK in eene aanzienelyke *Verzameling* van *Boeken* in meest alle *Taalen* en *Wetenschappen*, waar onder uitmunten zeer veele extra RAARE en ZELDZAAM voorkomende WERKEN, alle voor het grootste gedeelte zindelyk geconditioneerd; alles breder in de alom verzondene *Catalogus* vermeld, welke onder anderen te bekomen is in 's Hage by *H.* en *G. Backhuysen*, *Gosse* en *van Cleef*; Delft *de Groot*; Rotterdam *Cornel* en *D. Vis*; Schiedam *Poelman*; Amsterdam *Brave*, *Lardé*, *Tetroode*; Haarlem *Bohn* en *Loosjes*; Leyden *Luchtmans* en *Murray*; 's Bosch *Vieweg*, *Noman* en *Palier*; Dordrecht *Blussé* en *van Braam*; Utrecht *Wild* en *Altheer*, *Paddenburg* en *Tzerworst*; Zutphen *Thieme*; Arnhem *Moeleman* en voorts by de voornaamste Boekverkopers in de *Republiek.*

NB. By VAN LAAR MAHUëT EN COMP., Boekverkopers in den *Haag*, en alöm by derzelver *Correspondenten*,
NB. NB. zal op Maandag, *den* 25 *Mey*, worden Uitgegeven; No. 4. van DE HEER POLITIEKE BLIXEM, — zeer be-
NB. langryk voor het Bataaffche Volk, — behelzende zulke gewigtige en onbekende stukken, dat derzelver lezing aan elk Bataafsch Burger ten sterksten word aanbevolen.

*** *H. GARTMAN* en *W. HOLTROP*, te Amst., hebben verzonden het *zevende* en *laatste* Deel van het amusante Werk, getyteld: ONZE TYDKORTINGEN AAN DE YSSEL, *den Vrienden en Gebuuren aan Rhyn*, *Waal*, *Lek*, *Maas*, *Merwe*, *Ten Amstel*, *gewyd*, van welk belangryk Magazyn van Verhaalen, inzonderheid voor de *schoone Sexe* het eerste tot zesde Deelen in het afgeloopen Jaar zyn uitgegeeven geworden. By zeer veele *Karakters* en *Anecdoten*, vindt men in het 7de Deel onder andere zedelyke vertelsels, ook deze: 1. *Het gevaar van een Meisje onder al te sterk bedwang te houden, beweezen.* 2. *Te veele toegeeflykheid en vryheid, somtyds schadelyk voor de Jeugd.* 3. *Deugd, de ware bron van edele en grootmoedige daaden.* 4. *Geluk van 't Landleven.* 5. *De laatste 25 Jaaren der agttiende Eeuw* enz. De Prys ook van dit Deel is slegts 30 St., nog weinige compl. voor *f* 10-

HOLTROP, te Amst., zal doen Vertaalen: Auch Weiber Hagen Sporen, in 1 Act. Arthur Beck Rettung fur Rettung, in 5 Act. Burger, die Heirathlustigen, in 1 Act. —— das Bouquet, in 1 Act. Ehrgefühl (Weibliches), in 5 Act. Familie Felsing, in 3 Act. Graf Dalwiz, in 5 Act. Jünger Adolfine von Rosenthal, in 5 Act. Karl und Emilie, in 3 Act. Kleopatra und Antonius. Kratter Egenhard und Emma, in 5 Act. Le Charron Parvenu in Paris, in 1 Act. Lambrecht, Liebe und Freundsch. in 4 Act. Liana Münster, in 3 Act. Osmid und Erizia. Reinbeck die Kosacken in de Schweiz, in 1 Act. Resignation (die), in 2 Act. Roft, Lohn der Freundschaft, in 3 Act. Schillers Macbeth. Schmidt, Mathilde von Heidek, in 5 Act. —— Weiberpolitik, in 5 Act. —— Heroine, in 5 Act. Schütz, der Hausschleicher, in 2 Act. —— die Katze lasst das Mausen nicht, in 1 Act. —— der Schornstein zu Neuhof, in 4 Act. Soden Menschenhass und Reue, in 5 Act. Spiess die Perucken, in 2 Act. Venedigs letzter Doge. Wirkungs Kreis (der) oder Guth macht Muth, in 5 Act.

*** REISWEG naar de INDIEN, of Beschryving van EGYPTEN, SYRIEN, ARABIEN, PERSIEN en INDIEN, een Werk, in hetwelk men een kortbegrip geschetst heeft der geschiedenis en het tafereel der zeden en gewoonten der oude en nieuwere Volken, welken deze onderscheiden Landstreeken bewoond hebben, van de vroegste eeuwen tot op onzen tegenwoordigen leeftyd, door P. F. HENRY. Het Boek, hetwelk den Nederduitschen Lezer hier aangebooden word, is bewerkt op eene wyze, welke hem zal voldoen. Het zy genoeg te zeggen, dat by het samenstellen daarvan de geachtste Schryvers zyn geraadpleegd, zoo als *Norden*, *Pokocke*, *Niebuhr*, *Savary*, *Volney*, *Tavernier*, *Chardin*, den geleerden *Robertson*, den Major *Rennel*, Schryver eener voortreflyke Verhandeling over de Aardbeschryving der Indiën, en *Hodges*, beroemd Engelsch Schilder, een der Reisgenoten van *Cook*, en die naderhand zelf eene Reis naar Bengalen en de omgelegene Landen gedaan heeft: welke laatste Schryvers inzonderheid nog nimmer vertaald zyn. Tot eene proeve, hoedanig de Schryver zynen taak heeft bearbeid, zal men hier iets overnemen, betreffende alleen Alexandrië, welke Stad, ter gelegenheid van den togt der Franschen naar het Oosten, veel in aanmerking komt. Het aloud Alexandrië had anderhalf uur gaans in de lengte en een derde van een uur in de breedte Lynregte Straten doorsneden het evenwydig breed in de lengte. Eene derzelven was twee duizendvoeten breed, met prachtige Huizen, openbaare Gestichten en Tempels bezet. Eigenlyk was het een lang Plein, waar het afwisselend tooneel van Marmer, Porphiersteen en Obelisken zich telkens aan het oog vertoonde. Een andere straat van gelyke breedte doorsneed dezelve, vormende alzoo een Plein van een half uur gaans in den omtrek. Luisterryk boven alle verbeelding was het Koninglyk Paleis; het besloeg meer dan een vierde gedeelte der Stad, en daar binnen het Museum, Bosschaadjen en een reeks Gebouwen, der Koninglyke Majesteit voegende. Dit eerste Alexandrië, door de Arabieren verwoest, werd zedert luisterryk herbouwd. Merkwaardig was vooral de Vuurbaak, een Gebouw van verscheiden verdiepingen, omringd van Galleryen, door Marmeren Pylaren ondersteund. Op den top stond een Spiegel van gepolyst Metaal, zoodanig gesteld, dat men daarin het beeld der Schepen zag, eer het bloote oog die ontdekte. Voorts was deze Stad van ouds een Kweekschool van Kunsten en Wetenschappen; hare Boekery was alomme vermaard, enz. Dit Boek is gedrukt in groot Octavo, by J. C. LEEUWESTYN, in den Hage. De prys is 3 Guldens.

*** De *Tweede Druk* van het Godvruchtig Werk: genaamd: *DE WAARE CHRISTEN IN DE EENZAAMHEID.* De fraaye Bespiegelingen in dit Werk vervat, zyn 1. Gedachten over de Christen in de Eenzaamheid. 2. De Verlosser. 3. Het Avondmaal van Jezus. 4. De Eenzaame Uuren van Jezus. 5. Jezus op den Olyfberg. 6. Aandoeningen by Onweer. 7. By de Grafsteeden. 8. By het Kruis van Jezus. 9. By het Graf van Jezus. 10. Op eenen Lente Morgen. 11. Overdenkingen in een eenzaame Lommerhutte. 12. De Opstanding. 13. Brief eenes Stemme des Vaders aan zynen Zoon. 14. Morgen-Gedachten. 15. Avond Gedachten. 16. Gedachten ter Middernacht. 17. De waare Gestalte des Doods. 18. De Weg ten Hemel. 19. De Zegepraal des Geloofs by de toekomst van Jezus. 20. De ontwyfelbaare voortreffelykheid van het Gelove der Christenen. 21. De Grootmoedigheid der Beleideren van Jezus. 22. Kenschets van eenige Jongelingen uit de Heilige Schrift. 23. De verborgene Wegen der Voorzienigheid. 24. 't Vertrouwen in God, waar door een verslagen Geest zich opbeurt. 25. De Gerustheid van een Christen onder het woelen der Natuur. 26. Voorbeelden van de Standvastigheid der Bloedgetuigen. 27. De invloed der zinnelyke Dingen op ons Hart enz. Uitgegeven door een Genootschap Godgeleerde te Halle en na de laatste uitgave in eene fraaye Nederduitsche styl vertaald, 2 Deelen in groot 8vo. De prys is *f* 1-10-. — Is te bekomen te Amsterdam by *G. Bom*, Boekverkoper in de Molsteeg.

*** Op heeden werd by de Onderstaande *Boekverkopers* te Amsterdam a 25 *stuivers uitgegeven*: 1691 VRAAGEN *aan de Leden der* H. LUTHERSCHE GEMEENTE, *ter ernstige Overweeging*; *en aan derzelver Kerkenraad*, (zo zy kan) *ter beantwoording voorgelegd — deeze Vraagen*, die met treffende *Aanspraaken* aan *de Gemeente* en aan den *Kerkenraad*, besloten worden verspreiden een *duidelyk Licht*, over den eigenlyken toestand der *H. L. Gemeente*, van haare *wording* Af tot Nu toe; — Geeven de *Oorzaaken der Onlusten* in die *Gemeente*, van haaren Tempelbouw, tot nu toe duydelyk op, als ook de Middelen tot HERSTEL; by *Jan Jansfen* in de nieuwe Lelystraat by de Prinsegragt, *Bom* in de Molsteeg, *J. Roos* in de Huidestraat, *G. Roos* in de Harteftraat, *Brave* op de Nieuwe Dyk over de Raamskooy, *Swalm* op de Lelygragt, *Feck* in de Halsteeg, en *Berghegen* in de wyde Heysteeg, en verders ALOM.

*** De Boekhandelaars G. T. v. PADDENBURG en ZOON te *Utrecht*, hebben onlangs Gedrukt en is alom te bekomen: 1 BARTHELEMY *Historische Gedenkschriften* der *Fransche Republiek* van 1789 tot in 1799 à *f* 1-16-; 2 LOTGEVALLEN van *Mevrouw* DE GENLIS, zedert haare *Emigratie* uit *Frankryk* à *f* 1-10-; 3 De tweede Druk der *Lotgevallen* van PICHEGRU, BARTHELEMY en nog eenige andere *Fransche Representanten*, verbannen naar *Guijana* en van daar, na het uitstaan der Grievendste Rampen op eene wonderbaarlyke manier ontkomen. à *f* 1-10-.

*** „ By A. en J. HONKOOP te Leiden, is van de Pers gekoomen en alom verzonden: BYBELSCH HUISBOEK door „ J. SCHEIDIUS *Predikant te Delft.* — *Eerste gedeelte.* — Dit Werk, eenig in zyn zoort, en inzonderheid voor „ den dagelykschen Huis Godsdienst geschikt, bevat, behalven den zakelyken *Inhoud* van elk Kapittel, enkelde *Letterkundige* „ *Aanteekeningen*, hier en daar over den zin van den Grond-Text, die, in 't byzonder, tot de gewoone Nederlandsche over- „ zetting betrekkelyk zyn gemaakt; en by ieder Hoofdstuk vindt men *Praktikaale Aanmerkingen*, ten nuttigen gebruike na „ het leezen van het zelve. — Dit Huisboek word stukswys uitgegeeven; doch zal compleet, slechts *drie Deelen* bedragen. — „ Nog geeven bovengemelden thands uit: VERVOLG op de gronden der REKENKUNDE voor *eerstbeginnende Leerlingen*, „ van het Genootschap *der beschouw. en Werkdad. Wiskunde* onder de Spreuk: *Mathesis Scientiarum Genitrix* te Leyden, door „ P. VAN CAMPEN, *Leermeester &c. in de Wiskunde* te Leiden, 8vo. — Dit Cyfferboekje onderscheid zich van andere der- „ gelyke Werkjes daar in, dat dit 2e. Deeltje alleen voor hun die zich op den Koophandel toeleggen, is ingericht, en verscheide „ bereekeningen bevat, welke in andere leerboekjes van dien aart te vergeefsch gezocht worden, — van het 1ste Deeltje, 't „ welk veel aftrek heeft, is reeds eene tweede Druk uitgegeven.

BUFFONS ALGEMEENE en BYZONDERE NATUURLYKE HISTORIE der DIEREN, XVIII Deelen, in gr. 4to, met ruim 800 Platen, welke de natuurlyke Gedaante en de Anatomie der Dieren voorstellen. Van dit onvergelyklyk Werk is de Boekverkooper J. ALLART, te Amsterdam, door inkoop, Eigenaar geworden. Omtrent 50 Exemplaaren zyn van hetzelve nog voorhanden, welke hy de Liefhebbers der *Natuurlyke Historie*, aanbied, voor den verminderden Prys van *f* 48:-: in plaats van *f* 150:-:- zo als hetzelve by de Uitgaaf gesteld geweest is. De onschatbaare waarde dezes uitmuntenden Werks is te zeer alomme bekend, dan dat hetzelve eenige aanpryzing zoude behoeven.

Eene NEDERDUITSCHE ENCYCLOPEDIE *in 't klein* is het ALGEMEEN STAD- en LANDHUISHOUD WOORDENBOEK *voor het daaglyksch leven*, in III. Deelen van A. — Z., met zulk succes uitgegeeven te Amsterdam by *Holtrop*, dat eene *derde* talryke druk, zedert weinige Jaaren daar van opgelegt, ook weder byna is uitverkogt. Wylen de arbeidzaame Dr. P. BODDAERT, heeft deeze laatste uitgaave naargezien en verbeterd. Indien STEDELING en LANDMAN, indien HUISVADER, en HUISMOEDER voor weinig gelds — *want ieder Deel kost slechts f* 2-: — genoegzaam *alles* begeeren te weeten wat hun *nodig* zy ter *aangenaame*, *gemaklyke* en *voordeelige* WAARNEEMING van AMBT, BEROEP, BEDRYF, HANDWERK en HUISHOUDING, dan koopen zy zich dit Boek, waarvan nu na genoeg 3000 Exempl. Verkogt zyn; als zullende door het gebruik deszelven *welvaart* uitbreiden in *Neering*, *Handtering*, *Fabriek*, *Akkerbouw* en *Visschery*; hunne *gezondheid* bewaaren, en ook weder verkrygen, wanneer dezelve verlooren zy. Meer dan 6000 hoofdzaaken koomen voor, in deeze *drie* digt-in een gedrukte Deelen, te zamen ruim 2000 bladz., die het *Pit* en *Merg* bevatten van *Natuurlyke Historie*, *Natuur-Genees-Heel-Ontleedkunde*, *Paarden Fokkery*, *Veeteelt*, *Zydebouw*, *Jagt*, *Visschery*, *Landbouw*, *Wynoogst*, *Brouwery*, *Hovenier-Warmoesier-Huishoud-* en *Kookkunst*, enz. enz.

HOLTROP, te Amst. zal doen Vertaalen: Das Bettlermädchen. Romantische Bibliothek. (Bibliothek (Rom. Hist.) der Brautkuss auf dem Grabe. Cramer Kir von Karberg. —— Rasereien der Liebe. Deanora Rineldinis Geliebte. Das Bandeten-Madchen. Emilia das Kind der Rache. Erzahlungen von Verf. des Rinaldini. Hanckens Hin- und Herzüge. Julekens Schwachheiten. Lafontaine Leben eines Landpredigers. — Mährchen. Laroche Bild der Resignation. — Fanny und Julie. Leiden der Familie Lindenstein. Liebe, Kriez und Dummheit. Meistercharte von Weibern. Spiess Schloss Blandfort. —— Emilie. Der Todtengräber. Wageners neue Gespensterzahlungen.

In 's Hage, by PIETER FREDERIK VAN KOLB, in de Spuystraat.